

Manntal 2011: At skapa fortreytir fyri vælferð

Heini Hátún - Samskipari

Skráin

- Hugleiðingar um vælförð og týðningin av vitan sum fortreyt
- “Anatomiin” í áttakinum - bakgrund
- Tørvurin - hvat vit ikki vita og kunna í dag
- Endamál og nytta – hvussu vitanin seyrar
- Søguligt baksýni
- Dømi um spurnarevni
- Niðurstøður

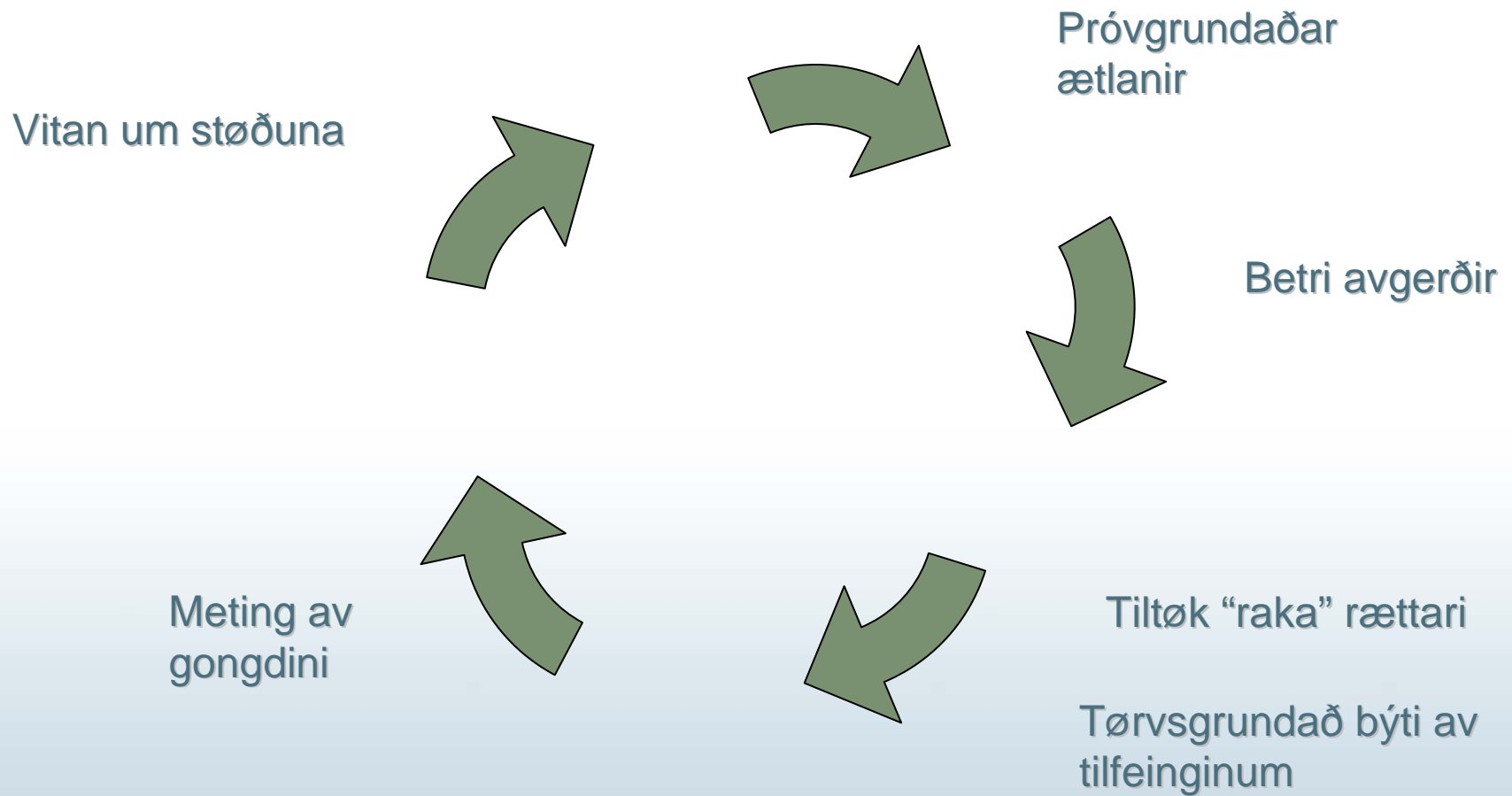
Hvat er vælfæri?

Dæmi um vælfæri	Lýsing
1. Sosialar veitingar	Pengar, (pensióinir, styrk osfr) til tey við tørvi (eldri, illani fyri av ymsum orsökum), trygdarskipanir, stuðulsfunctiúnir (røkt osfr).
2. Gott alment tænautilboð tøkt	Í mun til undirvísing, flutning, heilsu, barnaansing osfr.
3. Gott infrakervi og skipanir	Góður bústaðarmarknaður, flutningsnet á landi og sjógvi, kunningarinfrakervi osfr. Karmar og amboð í mun til sama, umframt umhvørvið osfr.
4. Rationel og effektiv fyrising	Rættur upplýsingarstreymur millum tað almenna, vinnuna og borgaran í sambandi við útbreiðslu og innkrevjing av tilfeingi.

Týdningurinn af fólkateljning í mun til hetta?

- Fólkateljningin skapar fortreytir í mun til øll økini
- Óbeinleiðis ávirkan

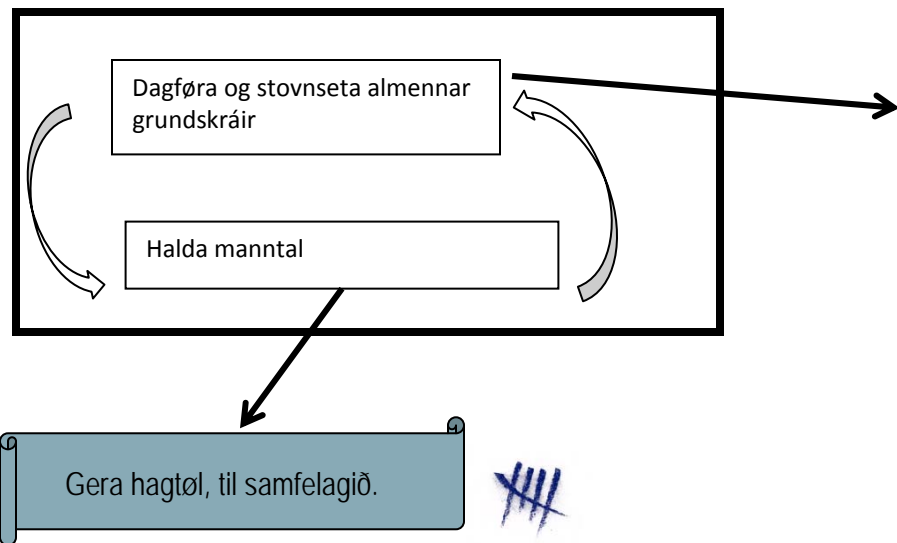
Seta eina positiva ringrás í gongd

Gagnið av fólkateljningini í mun til vælferðarøkini

Vælferðarøki	Manntalið (hagtøl og vitan) skapar fortreytir
1. Sosialar veitingar	Rættari og tørvsgrundað býti. Beinleiðis grundarlag fyri at útbreiðslan av tilfeinginum er í mun til sanna tørvin.
2. Gott alment tænastrilboð	Betri almennar tænastrur. Betri grundarlag at snikka almennar og kommunalar tænastrur.
3. Gott infrakervi og skipanir	Stimbrar tilvitan og gevur beinleiðis vitan um hvussu hesar skipanir kunnu og eiga at mennast í mun til tørvin.
4. Rationel og effektiv fyrising	Meira eftir í pengapunginum Skapar fortreytir fyri betri upplýsingarskipanum – almennum grundskráum, ið treyta raksturin. Upplýsingarskipanir fortreyt fyri “samfelagslogistikkinum”.

Hvat skulu vit gera?

- Ein røð av øðrum fyrimunum
  - Rættari og rationellari fyrisiting
  - Betri samfelagslogistikk – felags adressuskrá og upplýsingar um bygning/býli
    - Posta
    - El, tele, renovatión, vatnveiting osfr
    - Bráðfeingis veitarar
  - Betri fráboðanarmannagongdir millum borgara, virki og tað almenna

Hvat fólkateljingar brúkast til sambært ST

SAMBÆRT ST:

- **Vitan** fyrí at kunna spjaða tilfeingið til økini í samfelagnum sambært veruliga tørvinum.
- Amboð at styðja seg til í politikkmening.
- Grundarlag í gransking og undirvísing
- Stuðla vinnuni.

TAD VIT VITA LÍTIÐ UM Í FØROYUM:

- Húski og familjur
- Familjumynstrið
- Innflytarar
- Útbúgvingar og førleikar
- Arbeðspláss
- Pendlingin
- Gagnnýtsla av tøkni
- Bústaðarmarknað

Vit kenna ov illa
sosiala mynstrið!

Ideologisk eyðkenni fyri eina fólkateljing

Fólkaræði

Felagsfatan

$$2+2=4$$

Nyttuleys vitan

Søga

ST

Pinkusamfeløg

Plussvitan

Nyttan – hagtals og vitanarstreymar og brúkarar

Undirvísing, gransking
Og rannsóknir

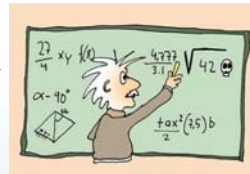
Betri lógir/ætlanir og
eftirmeting

- Sosialpolitikk og veitingar
- Snikka veitingar og tænastr (undirvísing, barnaansing osfr)
- Seta í verk bústaðarpolitisk tiltøk (fleksiblar bústaðarmöguleikar osfr)
- Seta í verk umhvørvispolitisk tiltøk (betri bjálving, hitaskipanir, osfr)
- Gera miðvísan skúla og granskingarpolitikk
- Javnstøðupolitikk osfr

Nyttan – hagtals og vitanarstreymar og brúkarar

Nyttan – hagtals og vitanarstreymar og brúkarar

Eitt dæmi – stakir upphaldarar og kor hjá børnum

Uppskot: stuðla stökum upphaldarum

Lögtingslimir mugu vita um fígjarligu stöðuna og um sosialu korunini og kunna samanbera við aðrar upphaldarar

Eru skráirnar hjá Taks og Almennastovuni nœktandi?

Hagtöl neyðug

Skrá sum vísir hvørji fólk búgva í húskinum

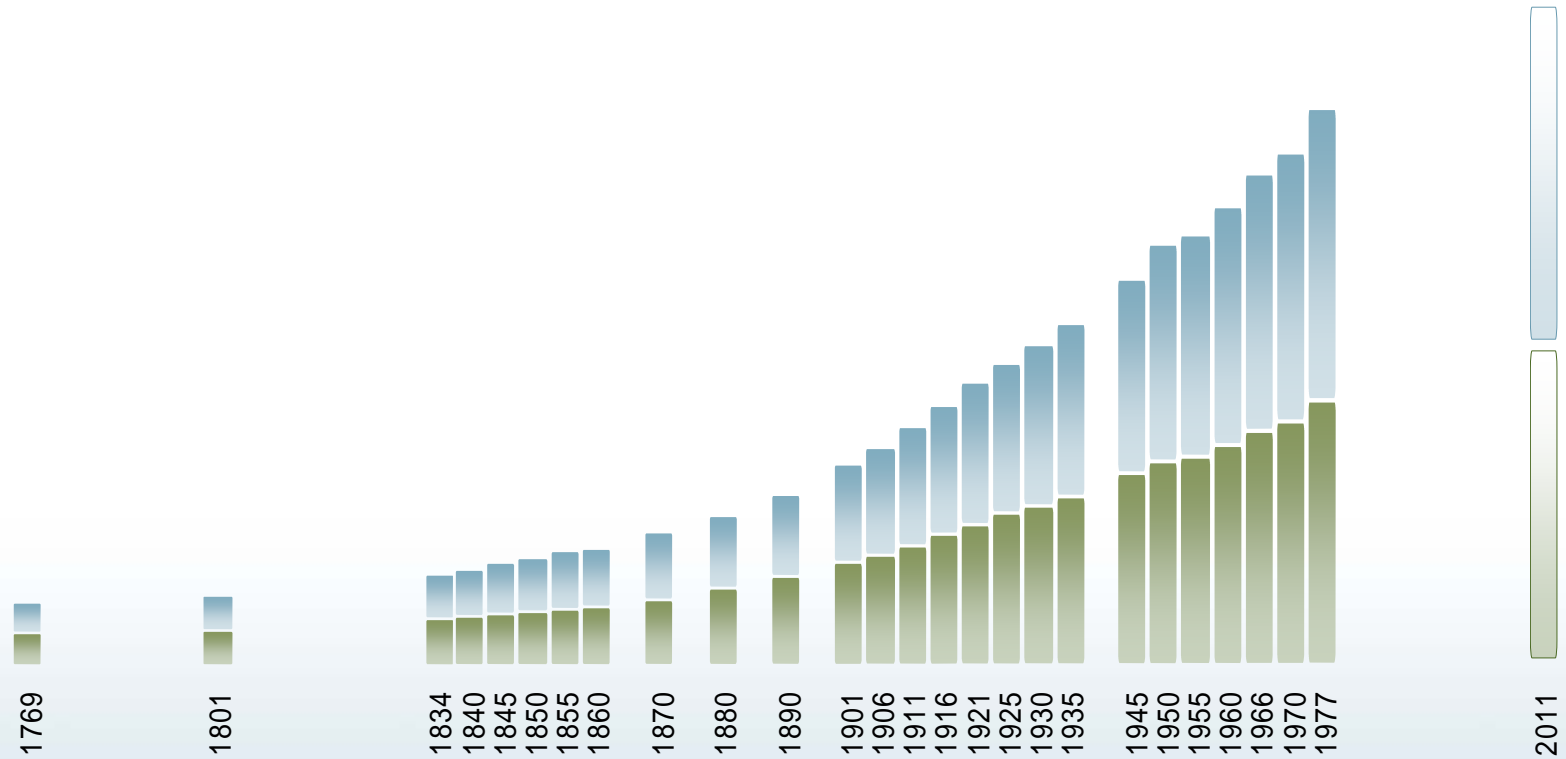

Skrá sum vísir hvørji kor fólk búgva undir

Í dag manglar Hagstovan amboð at gera upp sosialu stöðuna

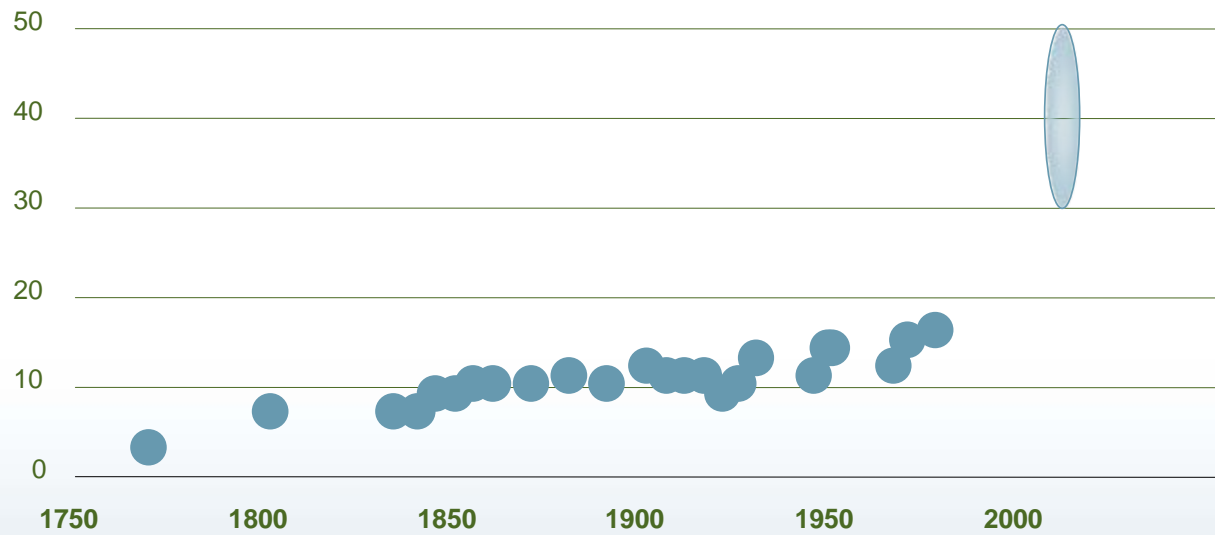
Spyr Lögtingið í dag Hagstovuna um inntøkuviðurskifti, bústaðarviðurskifti ella viðurskifti verjanna/foreldranna at børnunum, so fæst einki svar. Tí upplýsingarnar finnast ikki!

Søguligt baksýni - Manntøl í Føroyum

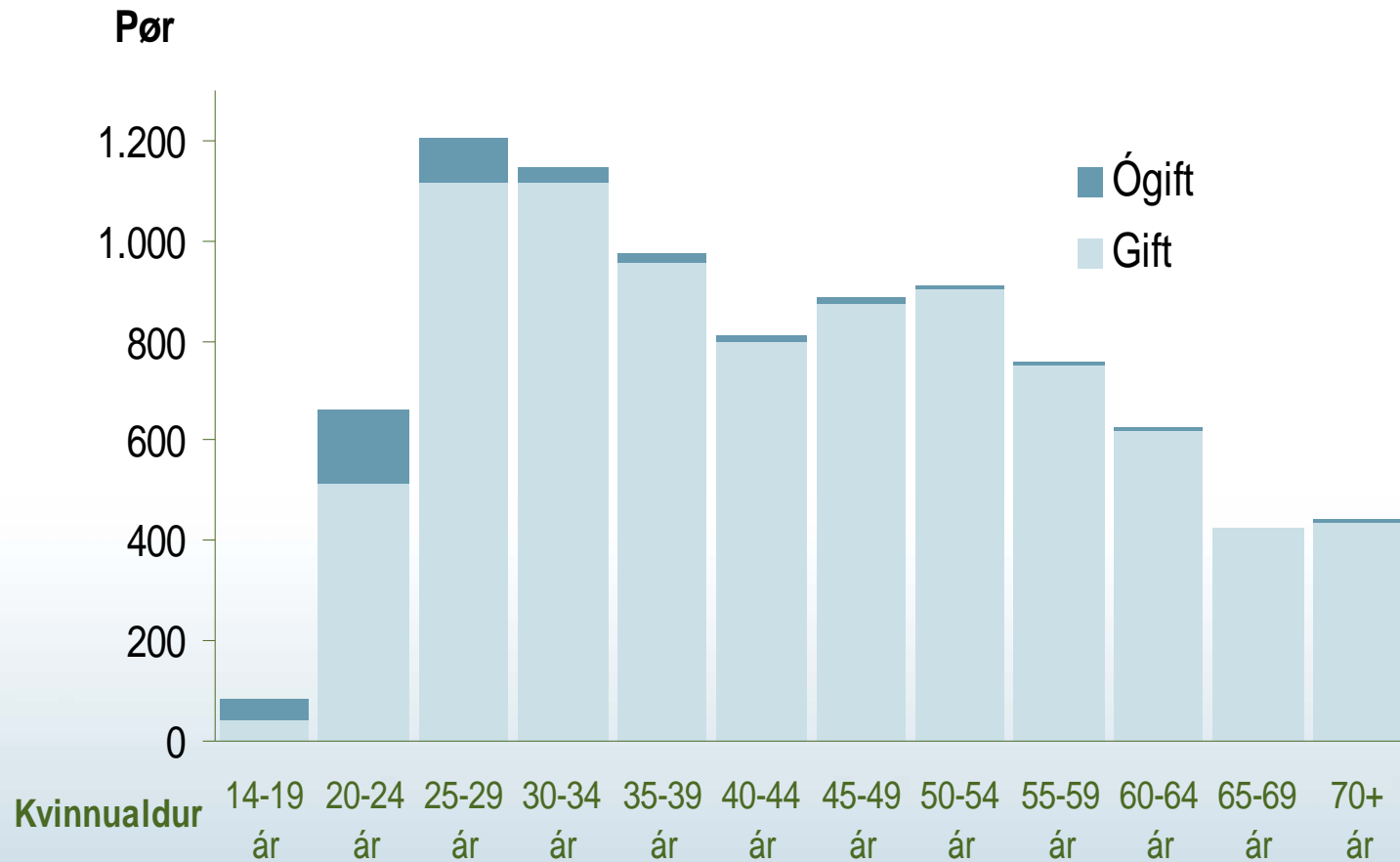
Meira og meira at spyrja

Spurnaevnir

Dømi frá manntalinum í 1977

Sambúgvandi pør 22.09.1977

Hvat vilja vit vita?

Um hvønn einstakan

Grundupplýsingar?

- Navn, kyn, aldur
- Bústaður
- Føðistað, ríkisborgaraskapur

Tilvera

- Samlív
- Eftirkomarar
- Arbeiði
- Ítrív

Røtur og sambond

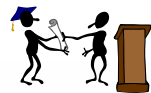
- Útlenskar forfedrar?
- Eftirkomarar uttanlands?

Heilsa

- Brek

Átrúnaður

Førleikar

- Skúlagongd
- Útbúgvingar
- Tungumál

Ferðing

- Til og frá arbeiði
  - Máti
  - Leið
- Til og úr skúla
  - Máti
  - Leið
- Akfar?

Arbeiði

- Yrki
- Starv
- Vinna
- Arbeiðstíð
- Inntøka

Hvat vilja vit vita?

Um húskið

Ættar- hjúna- og samlívsbond

- Foreldur, börn, systkin
- Annar skyldskapur
- Hjún, svágurskapur
- Ógiftir makar
- Fosturbörn

Onnur tilknýti

- Hjálparfólk, leigarar

Hvat vilja vit vita?

Um bústaðin

Hvat slag av bústaði er tað?

- Vanligur
- Fyribils
- Felags

Leigu- og ognarviðurskifti

- Ognarbýli
- Leigubýli

Bygningurin

- Byggiár
- Tilfar og bjálving
- Standur

Tal á rúmunum

Vídd

Orka

Upphiting

- Slag
miðstøður, fjar- el. annað
- Orkunýtsla:
Kol, olja, gass, ravnagn
Varandi orka

Køksviðurskifti

- Kókiútbúnaður

Hæddir

- Atgongd
- Lyfta?

Akfør

- Tal á bilum
- Parkeringsplás

Uttanfryi

- Plássviðurskifti
- Urtagarð
- Spælipláss

Hentleikar

- Varandi húsarhaldstól
- KT-íbinding

Niðurstøður

- Vit kenna ikki sosialu stöðuna í dag og kunnu av røttum spyrja kritiskt um:
  - Tilfeingið verður spjatt eftir tørvi/rættvíst?
  - Inntøku og tænastrivið er nóg miðvíst?
  - Rakstrartilgongdir eru nóg effektivar og miðvísar?
- Manntalið ferð at lýsa sosialu stöðuna soleiðis at øll, ið tørva slíka vitan fáa neyðugu amboðini
- Manntal stimbrar millum annað:
  - Próggrundaðum avgerðum
  - Rationellum samfelags rakstri
- Við øðrum orðum kollektivari tilvitan, fólkaræði, vælferð og vælstandi í breiðastu merking --- um væl verður borið at